

РЕЦЕНЗІЯ

**на дисертаційну роботу Калкатова Євгенія Анатолійовича
«STREET STYLE ЯК ХУДОЖНЄ ЯВИЩЕ: СПЕЦИФІКА
ФОРМУВАННЯ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ»,**

подану на здобуття ступеня доктора філософії

з галузі знань 02 Культура і мистецтво

зі спеціальності 022 – Дизайн

Актуальність теми дослідження Є. А. Калкатова пов'язана з необхідністю наукового осмислення в теорії українського дизайну поняття street style як художнього явища, як носія унікальної візуальної мови, джерела інновацій та інструмента дизайнерського мислення. Із неформального засобу самовираження street style поступово трансформувався у впливовий культурний феномен і повноцінну складову глобального модного ландшафту, що визначає образ мислення нових поколінь і транслюється в дизайнерських рішеннях провідних модних брендів. Тому вибір теми дисертаційної роботи Є. А. Калкатова є цілком обґрунтованим, особливо враховуючи стан розробленості цієї проблеми у науковому дискурсі на теренах України.

Ступінь наукової обґрунтованості результатів, сформульованих в роботі, їх наукова новизна

Здобувачем продемонстровано глибину знань, усвідомлення значущості досліджуваної проблематики. Методологічну основу дослідження становить художньо-естетичний аналіз, що передбачає звернення до образної мови street style з метою виявлення внутрішніх культурних сенсів і стилістичних закономірностей. Застосовано комплекс методів, серед яких: метод порівняльно-стилістичного аналізу, візуально-аналітичний метод, історико-культурний підхід та ін. Здобувач продемонстрував здатність до критичного аналізу, синтезу інформації та формулювання власних наукових концепцій.

Дисертаційна робота містить нові обґрунтовані результати. У дисертації вперше в українському науковому дискурсі комплексно досліджено феномен street style як художнє та візуально-комунікативне явище. Доведено, що street style не є ізольованим явищем, а вписується в ширші категорії моди, такі як «антимода» чи «постмода», «висока мода». Висвітлено роль молодіжних субкультур як джерела стилістичних кодів street style. Підсумовано, що street style, street fashion і streetwear формують ієрархію понять, що відображає динаміку сучасної моди. Прослідковано взаємодію та конвергенцію високої моди та street style у формуванні сучасного модного ландшафту. Виявлено специфіку street style в Україні, звернено увагу на зростання національного компоненту у вуличній моді, окреслено вплив російсько-української війни на street style. Уточнено роль цифрових агентів візуалізації (фотографів, блогерів, інфлюенсерів та ін.); роль street style в модному дизайні як практиці: простежено, як він впливає на проєктне мислення дизайнерів, формує нові типи образів і переосмислює естетичні та комунікативні принципи сучасної моди.

Структура і зміст дисертації відповідають встановленим вимогам. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (309 найменувань) та додатків. У *Вступі* обґрунтовано актуальність обраної теми дослідження, визначено мету, завдання наукового пошуку, об'єкт, предмет і методи дослідження, наукову новизну, практичне значення та апробацію одержаних результатів, відомості про особистий внесок здобувача, публікації. Розділи дисертації логічно та послідовно розкривають основні аспекти досліджуваної проблематики.

У *першому розділі* здійснено огляд наукових досліджень, як зарубіжних, так і українських, з проблематики street style, конкретизовано й уточнено основні терміни: street style, street fashion, streetwear, акцентовано на їх відмінностях.

У *другому розділі* висвітлено роль молодіжних субкультур як джерела стилістичних кодів street style; визначено чинники популяризації, трансляції та

формування нових стилістичних образів у street style; прослідковано взаємодію та конвергенцію високої моди та street style у формуванні сучасного модного ландшафту.

У *третьому розділі* виявлено і охарактеризовано основних агентів візуалізації street style; досліджено специфіку street style в Україні, особливості street style в умовах російської збройної агресії.

Матеріал розділів і підрозділів відповідає назвам, свідчить про виконання сформульованих завдань. Кожен розділ завершується висновками, що констатують та відображають основні наукові результати, отримані здобувачем.

Прикінцеві *Висновки* є обґрунтованими. Зокрема, підсумовано, що street style є багатогранним соціокультурним і художнім феноменом, що виник на перетині молодіжних субкультур, урбаністичного середовища, музики, візуального мистецтва, цифрових медіа та масової культури. Доведено, що street style функціонує як візуально-комунікативне явище; візуальні коди street style дають змогу створювати наративи, що відображають соціальні зміни, культурні трансформації тощо.

Результати дослідження викладені здобувачем послідовно, стиль тексту дисертації відповідає науковим стандартам. Візуальний матеріал, розміщений у тексті і у додатках до дисертації, вдало доповнив та проілюстрував весь дослідницький процес.

Практичне значення роботи

Результати дослідження мають практичне значення, можуть бути використані, насамперед, у навчальному процесі при розробці лекційних курсів і спецкурсів із історії культури, історії дизайну, історії костюма та моди та ін. Основні теоретичні положення можуть бути використані у сфері культурологічних, мистецтвознавчих і дизайн-досліджень. Крім того, дослідження street style має практичне значення для дизайнерів одягу, fashion-дослідників, стилістів як джерело актуалізованих знань про джерела візуальної

мови *street style*, механізми її трансляції, взаємодію з високою модою, тенденції гібридизації образів тощо.

Повнота викладення наукових положень, висновків і результатів в опублікованих працях

Дисертаційна робота Є. А. Калкатова виконана особисто. Наукові положення та науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати висвітлено у 8-ми одноосібних публікаціях, із них – 3 статті у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України зі спеціальності «Дизайн», 5 публікацій у збірниках тез доповідей на міжнародних та всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

1. Термінологічний апарат потребує подальшого уточнення. Попри значну увагу до розмежування понять *street style*, *street fashion*, *streetwear*, у тексті трапляються випадки їхнього майже синонімічного використання, що може спричинити неоднозначність у сприйнятті.

2. Джерельна база візуальних матеріалів є репрезентативною, однак подекуди бракує систематизації. Було б доцільно чіткіше структурувати корпус використаних фото- та відеоматеріалів, блогів і медіа, розподіливши їх за географічним принципом чи за видами візуальних практик.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам

Дисертація Євгенія Анатолійовича Калкатова «*Street style* як художнє явище: специфіка формування та стилістичні особливості» є самостійною, завершеною роботою, в якій отримано нові теоретичні та практичні результати - науково обґрунтовані та спрямовані на вирішення важливих наукових завдань.

Дисертація Є. А. Калкатова цілком відповідає вимогам МОН України, які висуваються до дисертацій, поданих на здобуття ступеня доктора філософії, а саме Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова

Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44) та Наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлень дисертації».

На підставі здійсненого аналізу можна стверджувати, що дисертація «Street style як художнє явище: специфіка формування та стилістичні особливості» відповідає спеціальності 022 Дизайн, а її автор – Калкатов Євгеній Анатолійович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 022 Дизайн.

РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри дизайну і технологій
Київського національного університету
культури і мистецтв

Олександра ПЕНЧУК

Підпис <i>Олександр Пенчук</i>	свідчить про:
Начальник ВК <i>Олександр Пенчук</i>	ВІДДІЛ КАДРІВ
"03" 11 2022	